

Advies BIZ-buitengebied



Samen investeren in de gastvrijheidseconomie



LEI

WAGENINGEN UR

Advies BIZ-buitengebied

Samen investeren in de gastvrijheidseconomie

Inhoudsopgave

1	Introductie	6
2	Advies BIZ-buitengebied	10
2.1	Belangrijkste bevindingen BIZ-buitengebied	11
2.2	BIZ voor begrensd gebied binnen gemeente	12
2.3	BIZ-verblijfsrecreatie gemeente	12
2.4	BIZ als alternatief voor toeristenbelasting	12
3	Casusbeschrijving	14
3.1	Casus Steenwijkerland	15
3.2	Casus Breda	15
4	Rekenen met BIZ	18
Literatuur		22
Bijlage	Tourismus Interessentenbeiträge Oostenrijk	23

Introductie

1



Dit advies is geschreven als antwoord op een vraag van het ministerie van EL&I naar de mogelijkheden van bedrijveninvesteringszones (BIZ) voor de gastvrijheidseconomie in het buitengebied. Alle bedrijven die profiteren van recreanten en toeristen zijn in dit advies gedefinieerd als gastvrijheidseconomie.

De Experimentenwet BI-zones (EBI) vormt voor dit advies een richtsnoer. Kenmerkend voor de BIZ is dat deze op initiatief van ondernemers wordt ingesteld in een afgebaand gebied, in de binnenstad of op een bedrijventerrein. Binnen dit gebied investeren ondernemers gezamenlijk in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving. De activiteiten van een BIZ zijn aanvullend op die van de gemeente. De gemeente heft de BIZ-bijdrage en keert de opbrengst uit aan de vereniging of stichting die de activiteiten namens de ondernemers uitvoert. In Nederland kon een BIZ worden ingesteld onder de EBI. Deze wet wordt op dit moment geëvalueerd en is niet open voor nieuwe aanvragen.

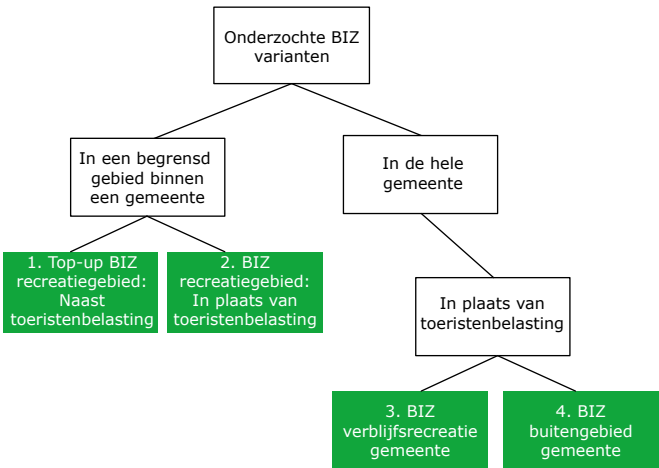
Een BIZ-buitengebied, bijvoorbeeld als alternatief voor toeristenbelasting, biedt kansen voor lokale initiatieven om gezamenlijk te investeren in toeristische infrastructuur zoals bijvoorbeeld parkeerplaatsen, kanoroutes en paardrijroutes. Er is vanuit meerdere regio's, onder andere vanuit de gemeente Steenwijkerland, interesse in het verkennen van alternatieven voor toeristenbelasting. Vanuit de verblijfsrecreatiesector is er weerstand tegen toeristenbelasting. Deze weerstand richt zich op drie onderdelen:

- 1 Hoogte en stijging;
- 2 Besteding;
- 3 Motivatie voor de belasting.

Een BIZ-buitengebied biedt de mogelijkheid om de inbreng en betrokkenheid van ondernemers te vergroten. De vragen zijn in hoeverre binnen de EBI een BIZ-buiten-

gebied mogelijk zou zijn geweest en in hoeverre er aanpassingen nodig zijn omdat de setting in het buitengebied een andere is dan in binnensteden en voor bedrijventerreinen. In dit advies wordt onderscheid gemaakt tussen vier verschillende invullingen van een BIZ-buitengebied:

- 1 De Top-up BIZ-recreatiegebied, vergelijkbaar met BIZ-binnenstad en BIZ-industrieterrein;
- 2 BIZ begrensd recreatiegebied. In dat gebied komt de BIZ in plaats van toeristenbelasting. De bedrijven in een BIZ-recreatiegebied worden vrijgesteld van toeristenbelasting;
- 3 BIZ-verblijfsrecreatie, een BIZ waarin alle verblijfsrecreatiebedrijven die nu toeristenbelasting betalen meedoen. Zij krijgen hierdoor (mede)zeggenschap over de besteding van het geld;
- 4 BIZ-buitengebied. Hierin participeren alle bedrijven die profiteren van recreatie en toerisme in een gemeente.



Figuur 1 BIZ-varianten meegenomen in dit advies.



De bevindingen in dit advies zijn het resultaat van een zoektocht naar het antwoord op onderstaande vragen:

- Welke ondernemers betrek je in de BIZ (alleen gast-vrijheidseconomie of ook andere en welke dan)?
- Wat zou de grondslag kunnen zijn voor hun bijdrage (en hun inbreng/stemrecht)?
- Aan welke knoppen kun je draaien om een BIZ-buiten-gebied te optimaliseren (zo eerlijk mogelijk maken)?

Op basis van interviews en literatuur is een presentatie opgesteld met een mogelijk antwoord op deze vragen. Deze presentatie is met sectororganisaties, ondernemers en gemeenten besproken, aangepast en aangevuld. Om de mogelijkheden en onmogelijkheden in de praktijk te analyseren zijn twee casestudies uitgewerkt: de gemeente Steenwijkerland en het gebied Mastbos/Galderse Meren in Breda. Op basis van de literatuur, gesprekken met stakeholders en workshops met ondernemers is dit advies opgesteld.

Advies BIZ-buitengebied

2



2.1 Belangrijkste bevindingen

BIZ-buitengebied

- De gastvrijheidseconomie heeft behoefte aan een mogelijkheid om op lokale en/of gemeentelijke schaal gezamenlijk te kunnen investeren in nieuwe en onderhoud van de bestaande toeristische infrastructuur.
- Lokaal zijn er gastvrijheidsbedrijven die in meer of mindere mate bereid zijn om bij te dragen aan toeristische infrastructuur en gebiedsmarketing.
- Hoe sterker de link met individuele belangen van ondernemers, hoe sterker de bereidheid om bij te dragen aan een BIZ-buitengebied.
- In Duitsland, Oostenrijk, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten zijn er ervaringen met systemen die raakvlakken hebben met BIZ-buitengebied voor de gastvrijheidseconomie. Deze systemen wisselen in complexiteit en rol van de overheid.
- In Angelsaksische landen is er relatief veel ervaring met de BIZ-verblijfsrecreatie en BIZ voor horeca. Het betreft de Tourism Business Investment Districts (TBID). Om een succesvolle TBID op te zetten lijken het proces en een geloofwaardig belang voor ondernemers doorslaggevend.
- Locatie van een bedrijf, bedrijfsgrootte en branche zijn belangrijke variabelen waarmee de hoogte van de bijdragen die bedrijven aan het BIZ-buitengebied bijdragen gekoppeld kunnen worden aan het profijt dat de ondernemers van toeristen hebben. Deze variabelen bepalen het profijt van een regeling voor een ondernemer en dragen zo bij om het BIZ-buitengebied zo eerlijk mogelijk te laten zijn. Oostenrijk kent een toeristenbelastingstelsel waarin de nadruk ligt op een verdeling van de bijdragen op basis van hoeveel de bedrijven profiteren van recreatie en toerisme. Zeker bij een BIZ-buitengebied, die opgezet wordt door veel deelnemers, biedt een dergelijke systeem aanknopingspunten voor de invulling ervan.
- De WOZ (die momenteel vaak als bijdragegrondslag gehanteerd wordt), omzet en fte's (bedrijfsgrootte) zijn geschikt als grondslag voor de BIZ-bijdrage aan het BIZ-buitengebied. Binnen de EBI mag de heffing niet afhankelijk zijn van inkomen, winst of vermogen (inkomensbeleid door gemeenten is niet mogelijk).
- Voor een BIZ-buitengebied waarin allerlei typen bedrijven meedoen kan het een optie zijn om draagvlakmetingen op basis van omzet en fte's mogelijk te maken. Gezien het kleine aantal bedrijven waar geen WOZ-waarde aan te koppelen is, verwachten wij dat het al dan niet aanbieden van deze extra optie voor draagvlakmetingen niet veel uitmaakt.
- Bij veel deelnemers en bij grote gebieden lopen de administratieve lasten op.
- De EBI biedt aanknopingspunten voor een BIZ-buitengebied, doordat de EBI mogelijkheden biedt te differentiëren naar gebied, branche en bedrijfsgrootte.
- Om praktijkervaring op te doen met een BIZ-buitengebied is het noodzakelijk dat de EBI (tijdelijk) geopend wordt.
- Voor zover wij kunnen overzien is er binnen de EBI vaak gekozen voor varianten waarbij de mogelijkheid voor tariefdifferentiatie naar gebied, branche en bedrijfsgrootte (praktisch) niet in de praktijk zijn gebracht. Een diepgaande analyse viel buiten dit onderzoek. Voor een BIZ-buitengebied is het van belang dat deze mogelijkheid wel in de wet behouden blijft.
- In de EBI zijn de volgende drie voorwaarden voor het instellen van een BIZ geformuleerd:
 - 1 De respons bij de draagvlakmeting is minimaal 50%;
 - 2 Van de respondenten is minimaal twee derde voor;
 - 3 De voorstemmers vertegenwoordigen meer WOZ-waarde dan de tegenstemmers.

De WOZ-waarde die in de EBI wordt gehanteerd kan resulteren in onevenwichtigheden in de toeristische infrastructuur van het buitengebied doordat bijvoorbeeld outdoorrecreatieondernemers zoals kanoverhuurbedrijven of survival-aanbieders een lage WOZ-waarde hebben. Het advies is om voor het instellen van een BIZ ook een draagvlakmeting op basis van bedrijfsgrootte (aantal fte) mogelijk te maken.

2.2 BIZ voor begrensd gebied binnen gemeente

- Top-up BIZ-recreatiegebied (zie 1. in figuur 1): Een Top-up BIZ-recreatiegebied is vergelijkbaar met een BIZ-binnenstad en een BIZ-industrieterrein en was binnen de EBI mogelijk.
- BIZ-recreatiegebied (zie 2. in figuur 1): Een BIZ-recreatiegebied waarbij de deelnemers vrijgesteld zijn van toeristenbelasting is mogelijk binnen de EBI. Binnen de bestaande toeristenbelastingwetgeving is het mogelijk om een gebied binnen een gemeente vrij te stellen van toeristenbelasting. Met die mogelijkheid is tot op heden geen ervaring opgedaan. De gemeente kan echter geen BIZ opleggen, maar wel toeristenbelasting.

2.3 BIZ-verblijfsrecreatie gemeente

- BIZ-verblijfsrecreatie gemeente (zie 3. in figuur 1): Een BIZ-verblijfsrecreatie biedt mogelijkheden om de verantwoordelijkheid voor de investeringen in toeristische infrastructuur te delen tussen gemeente en bedrijfsleven. Een BIZ-verblijfsrecreatie is één van de invullingen van TBID, zoals in werking in Angelsaksische landen.

- BIZ-buitengebied gemeente (zie 4. in figuur 1): Om een BIZ-buitengebied te kunnen realiseren als alternatief voor toeristenbelasting met gemeentes als deelnemende partij, is een aanpassing van de BIZ noodzakelijk. Binnen de EBI bestaat de invloed voor gemeentes uit zeggenschap bij vastlegging van de subsidieverordening. Hierover kunnen in overleg met bedrijven voorwaarden worden opgenomen in een BIZ-buitengebied.

2.4 BIZ als alternatief voor toeristenbelasting

- Een BIZ-buitengebied heeft voor een gemeente meerwaarde ten opzichte van de huidige toeristenbelasting wanneer het bedrag dat aan toeristische infrastructuur en promotie kan worden uitgegeven gelijk is aan of groter wordt dan het bedrag dat met toeristenbelasting wordt binnengehaald. Om dit bedrag groter te maken is voldoende draagvlak voor een BIZ-buitengebied essentieel bij de bedrijven die profiteren van recreatie en toerisme.
- Met een BIZ-buitengebied wordt de verantwoordelijkheid voor de investering in toeristische infrastructuur en promotie gedeeld tussen de gemeente en het bedrijfsleven. Actieve deelname van de gemeente in een BIZ biedt opties voor het koppelen van subsidiestromen zoals die voor toeristische infrastructuur. De positie van de gemeente binnen een BIZ blijft bijzonder door haar rol bij de vaststelling van de heffing en de verantwoordelijkheid voor inning.
- In een BIZ-buitengebied bepalen bedrijven zelf de bijdragen van de individuele ondernemers. De gemeente kan een BIZ-voorstel van bedrijven accorderen of niet. Als zo'n voorstel gepresenteerd wordt als een alternatief voor toeristenbelasting, zal de gemeente haar beslissing een BIZ-buitengebied te accorderen baseren op de wijze van besteden en de hoogte van het totale BIZ-budget.



Casusbeschrijving

3



3.1 Casus Steenwijkerland

De case in Steenwijkerland richt zich op een BIZ-buitengebied in plaats van toeristenbelasting (optie 4 in figuur 1). Tijdens de begrotingsbehandeling in de Raad op 8 november 2011 heeft de wethouder verantwoordelijk voor de portefeuille recreatie, de Raad toegezegd alternatieven voor toeristenbelasting te bezien die bijdragen aan een betere spreiding van financiële bijdragen door alle partijen die een belang hebben bij de gastvrijheidseconomie. Op de achtergrond speelt dat de gastvrijheidseconomie een steeds belangrijker economische drager wordt in het buitengebied van de gemeente Steenwijkerland. Steenwijkerland beschikt met het Nationaal Park Weerribben-Wieden over een toeristische trekker van grote betekenis. Maar ook het overige buitengebied, bijvoorbeeld het houtwallenlandschap rond Paasloo, het Hogeland van Vollenhove en de Woldberg/landgoed de Eese bieden een aantrekkelijke omgeving voor bezoekers. Niet alleen het landschap zelf, maar ook de (kwaliteit van) toeristische infrastructuur en voldoende promotie van het gebied zijn van belang om zo veel mogelijk bezoekers lang in het gebied vast te houden om de economische betekenis van toerisme en recreatie gestalte te geven. Het is daarom van belang te zorgen voor adequate financiering van toeristisch-recreatieve voorzieningen in de openbare ruimte en voor financiering van toeristisch-recreatieve promotie en marketing van het gebied. De vraag is nu op welke manier niet alleen bedrijven die actief zijn in de verblijfsrecreatiesector, maar alle partijen die (in wisselende mate) een belang hebben bij toeristisch-recreatieve voorzieningen in een gebied financieel kunnen bijdragen aan voorzieningen en promotie.

Met regelmaat (onder andere op een bijeenkomst met Recron-leden op 18 april 2012 en tijdens bijeenkomsten van KOPTOP op 7 november 2011 en op 31 mei 2012) zijn er in de gemeente bijeenkomsten geweest gericht op de

financiering van recreatieve infrastructuur. Tijdens deze bijeenkomsten is het idee BIZ-buitengebied besproken met ondernemers actief in de gastvrijheidseconomie. De vraag die centraal stond is hoe de gastvrijheidssector tegen een BIZ-Steenwijkerland aankijkt. Uit de bijeenkomsten in het gebied blijkt dat een deel van de verblijfsrecreatiesector het in principe een eerlijk en interessant alternatief vindt voor toeristenbelasting. Omdat voor een BIZ voldoende draagvlak bij de ondernemers van essentieel belang is, is dit bij hen gepeild. Hieruit komt een wisselend beeld naar voren.

Uit deze case blijkt dat voor het verkrijgen van voldoende draagvlak een voorbeeld van hoe een BIZ-buitengebied eruit zou kunnen zien gewenst is. Hoe hoog is de BIZ-bijdrage die aan een ondernemer gevraagd wordt? Om hier meer zicht in te krijgen zijn een aantal rekenvoorbeelden uitgewerkt (niet specifiek voor de Gemeente Steenwijkerland).

Conclusie: een BIZ-buitengebied als alternatief voor toeristenbelasting kan een kans hebben. Er lijkt hiervoor bij een aantal partijen uit de gastvrijheidseconomie draagvlak.

3.2 Casus Breda

Samen met de gemeente Breda en met bedrijven in het gebied Mastbos/Galderse meren is onderzocht of er interesse en draagvlak is voor een BIZ voor een begrensd recreatiegebied (optie 1 en 2 in figuur 1). Voor ondernemers betekent dit dat zij taken van de gemeente overnemen. Voor verblijfsrecreatiebedrijven in dat gebied zou dit kunnen betekenen dat in dat gebied de BIZ in plaats van toeristenbelasting komt. De bedrijven in deze BIZ-recreatie worden vrijgesteld van toeristenbelasting.



Het Mastbos bij Breda is een gebied waar recreatieondernemers gezamenlijk bezig zijn om te onderzoeken hoe de toeristische infrastructuur verbeterd kan worden. Er zijn te weinig parkeerplaatsen, waardoor het rommelig en onveilig wordt voor de bezoekers. Als er gekozen wordt voor het aanleggen van nieuwe parkeerplaatsen kan dit ook consequenties hebben voor de aansluiting op de bestaande toeristische infrastructuur. Het kan nodig zijn om deze te verleggen. Kortom, dit is een geschikte case omdat er al samenwerking is tussen dag- en verblijfsrecreatiebedrijven en omdat er momenteel door hen nagedacht wordt over toeristische infrastructuur in dit gebied, en over de manier van financiering hiervan.

In het gebied zijn tien ondernemers actief. Deze ondernemers zijn al met elkaar en met Staatsbosbeheer in gesprek over investeringen in het gebied gericht op het oplossen van eerder gesignaleerde problemen.

Rondom de Galderse meren zijn drie ondernemers actief die ook contacten hebben met andere ondernemers. Deze ondernemers zien voor het gebied kansen voor een BIZ-recreatiesector. De ondernemers zien de relatief kleine schaal van het gebied en het beperkte aantal ondernemers in eerste instantie als een voordeel. Vanuit de Galderse Meren wordt wel de verbinding gezocht met de ondernemers en hun activiteiten rondom het Mastbos.

De gemeente heeft ook plannen met het gebied waarbij openbare toegankelijkheid van het gebied een belangrijk punt is.

Voor de gemeente Breda spelen in de discussie rondom de optie BIZ-recreatiesector voor Mastbos/Galderse Meren een aantal zaken:

- Bij een klein aantal ondernemers haal je weinig geld op met relatief hoge-, administratiekosten;
- Een eventueel BIZ-initiatief moet vanuit de ondernemers komen, waarbij een meerderheid van de ondernemers zouden moeten aanhaken;
- De gemeente is recentelijk begonnen met het heffen van toeristenbelasting waarbij een deel van het budget (rond de 50%) gestort wordt in een fonds. De verblijfssector die het geld heeft opgebracht, heeft zeggenschap over de besteding van het fonds.

In het verlengde van de toeristenbelasting en ontwikkeling van het Mastbos/Galderse Meren, is de gemeente bezig met het schrijven van een notitie die medio september 2012 gereed is. Deze notitie zal meer duidelijkheid geven over de gewenste ontwikkelingsrichting van het gebied.

Rekenen met BIZ

4



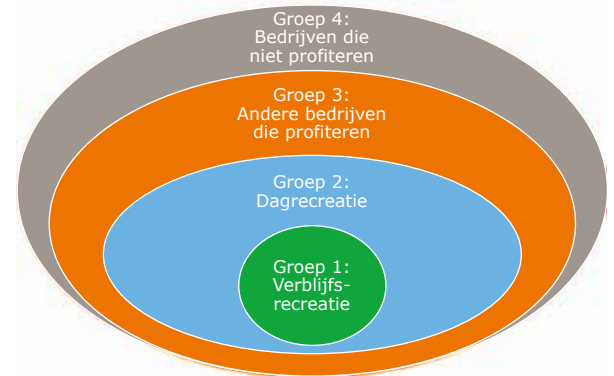
Bedrijven kunnen samen als stichting of vereniging een uitvoeringsovereenkomst sluiten met de gemeente waarin de te subsidiëren activiteiten zijn vastgelegd. In de Experimentenwet BI-zones (EBI) heft de gemeente de afgesproken bijdragen van de ondernemers. De gemeente kan hierbij de kosten van heffing en inning verrekenen. De EBI biedt een aantal mogelijkheden voor differentie naar gebied, branche en bedrijfsgrootte. Dit betekent dat de bijdrage kan worden vastgesteld op basis van objectieve criteria die rekening houden met het voordeel bij de activiteiten. Het staat de ondernemers en gemeente vrij om andere investeringsbronnen (bijvoorbeeld provinciale of Europese subsidies) aan een BIZ-buitengebied toe te voegen. De gemeente kan ervoor kiezen om andere bronnen in te brengen of om deze zo veel mogelijk te laten aansluiten. Om de hoogte van de BIZ-bijdrage per bedrijf te bepalen is belangrijk dat de heffing specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgeboden (SMART) is.

In het achterhoofd houdend dat ondernemers bepalen hoe een uitvoeringsovereenkomst eruit komt te zien, is een voorbeeld BIZ-buitengebied uitgewerkt. Het startpunt hierbij is dat een groep ondernemers een BIZ-buitengebied wil ontwikkelen met als doel gezamenlijk te investeren in de toeristische infrastructuur en promotie van het recreatiegebied. Naast BIZ-buitengebiedinvesteringen zullen ondernemers in de gastvrijheidseconomie ook zelfstandig investeren in hun eigen bedrijf en eventueel ook in het gebied.

In een BIZ-buitengebied worden over de verdeling van de kosten en het totale investeringsbudget door de profiterende ondernemers onderling afspraken gemaakt die aansluiten bij hun specifieke omstandigheden. Om de bijdrage te baseren op de mate waarin de ondernemers profiteren van de recreatieve infrastructuur en promotie wordt voor het bepalen van de BIZ-bijdrage in dit voorbeeld gebruik gemaakt van een Oostenrijks systeem waarin de bijdrage per ondernemer afhankelijk is van

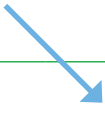
de branche, bedrijfsomvang en de mate waarin de locatie toeristisch is. De heffing voor dit voorbeeld wordt specifiek en meetbaar gemaakt door de volgende aannames:

- 1 Er zijn drie gebieden die verschillen in het aantal toeristische bedrijven per km². Dit kan worden berekend door het aantal bedrijven in een gebied te tellen op basis van adresgegevens. Vervolgens hanteren we drie tarieven: hoog, laag en nul. Het hoge tarief is van toepassing op de gebieden met de hoogste toeristische dichtheid en het laagste tarief voor de laagste dichtheid.
- 2 Vervolgens onderscheiden we vier schillen met bedrijven:



Om draagvlak te krijgen voor een BIZ-buitengebied zullen de investeringen in toeristische infrastructuur en promotie voor de deelnemende ondernemers als multiplier voor hun eigen activiteiten moeten werken en moet de hoogte van de bijdrage haalbaar en realistisch zijn. Daarnaast zal de hoogte van de bijdrage in relatie tot het verwachte voordeel bepalend zijn voor acceptatie. In tabel 1 staat een voorbeeld van hoe de hoogte van het tarief bepaald kan worden. Hierbij dient als indicatie voor de bijdrage een percentage van de omzet en nemen we aan dat deze activiteiten in het kader van de BIZ zijn afgestemd met de belangen van individuele ondernemers. Tijdsgebonden zijn ze door de vijf jaar die voor een BIZ staan.

Tabel 1 Voorbeeld afspraken BIZ-buitengebied.

Binding met gastvrijheidseconomie	Locatie 1: Hoog tarief	Locatie 2: Laag tarief	Locatie 3: een heffing	Indicatie bijdrage als percentage omzet
Groep 1: Verblijfsrecreatie	Hoog tarief		0	0,4-0,5%
Groep 2: Dagrecreatie			0	0,2-0,35%
Groep 3: Andere bedrijven met beperkte afhankelijkheid gastvrijheidseconomie		Laagste tarief	0	0,025-0,15%
Groep 4: Geen binding	0	0	0	

Uiteindelijk leidt het bovenstaande tot het volgende raamwerk:

Vervolgens worden voor het bepalen van de heffing de volgende uitgangspunten genomen:

- 2.000 bedrijven (1.500 in locatie 1 en 300 op locatie 2)
- Groep 1: 50 bedrijven met verblijfsrecreatie (30 liggen er in sterk recreatieve gebieden; 20 in gebied 2)
- Groep 2: 125 restaurants, cafés, cafetaria’s en dergelijke (80 op locatie 1, 40 op locatie 2 en 5 op locatie 3) en 25 overige bedrijven gastvrijheidseconomie (bijvoorbeeld manege, speeltuin, rondvaartboten, kanoverhuur, musea, jachthaven), 20 op locatie 1 en 5 op locatie 2
- Groep 3: 675 op locaite 1, 115 op locatie 2 en 100 op locatie 3
- Groep 4: bedrijven zonder binding
- Huidige situatie: 50 bedrijven met verblijfsrecreatie betalen 2.5 ton. Dit is gemiddeld 5000 euro per bedrijf.

Om een gevoel te krijgen van de orde van grootte van de bijdragen die per bedrijf bijgedragen zouden moeten worden, geven we in tabel 2 een voorbeeld voor de opbrengsten in de nieuwe situatie waarbij een extra opbrengst wordt gerealiseerd van 50.000 euro (+20%).

In het fictieve voorbeeld betalen de bedrijven in de sector verblijfsrecreatie gemiddeld een bijdrage die vergelijkbaar is met de huidige bijdrage via toeristenbelasting. De overige bedrijven in de gastvrijheidseconomie betalen minder en de horeca die profiteert betaalt een geringe bijdrage in vergelijking met de verblijfsrecreatie. Om de grootte van de bedrijven ook mee te nemen in de BIZ-bijdrage zal in plaats van met vaste bedragen, gekozen moeten worden voor bijdragen die afhankelijk zijn van de grootte van het bedrijf, bijvoorbeeld door een heffing afhankelijk van het aantal gasten, het aantal afvaarten of een heffing berekend als percentage van de omzet. Uiteindelijk zullen de werkelijke bedragen uitkomst zijn van onderling overleg tussen de bedrijven en de baten die zij hebben en zal het systeem SMART moeten zijn. Hierbij willen wij nogmaals benadrukken dat de bedrijven uiteindelijk zelf verantwoordelijk zijn voor de keuze voor al dan geen BIZ-buitengebied.

In voorbeeld 2 zijn de kosten voor de bedrijven die in voorbeeld 2 onder groep 3: ‘andere bedrijven’ vallen verdeeld over bedrijven buiten de recreatiesector die nog beperkt afhankelijk zijn van de gastvrijheidseconomie en

Voorbeeld 1 Opbrengsten per locatie en branche (tussen haakjes staat de gemiddelde bijdrage per branche.
Voor verblijfsrecreatie is de systematiek vergelijkbaar met de huidige toeristenbelasting).

Binding met gastvrijheidseconomie	Locatie 1: Hoog tarief	Locatie 2: Laag tarief	Locatie 3: Geen heffing
Groep 1: Verblijfsrecreatie	€ 165.000 (€ 5.500/bedrijf)	€ 85.000 (€ 4.250/bedrijf)	Niet van toepassing
Groep 2: Dagrecreatie	€ 40.000 (€ 400/bedrijf)*	€ 10.000 (€ 220/bedrijf)	0
Groep 3 en groep 4: Beperkte afhankelijkheid en zonder binding	0	0	0

* Bij benadering kan worden gedifferentieerd naar bedrijf.

Voorbeeld 2 Opbrengsten per locatie en branche (tussen haakjes staat de afgeronde gemiddelde bijdrage per branche.
Voor verblijfsrecreatie is de systematiek vergelijkbaar met de huidige toeristenbelasting).

Binding met gastvrijheidseconomie	Locatie 1: Hoog tarief	Locatie 2: Laag tarief	Locatie 3: Geen heffing
Groep 1: Verblijfsrecreatie	€ 165.000 (€ 5.500/bedrijf)	€ 85.000 (€ 4.250/bedrijf)	Niet van toepassing
Groep 2: Dagrecreatie	€ 20.000 (€ 200/bedrijf)*	€ 5.000 (€ 110/bedrijf)	0
Groep 3: Beperkte afhankelijkheid gastvrijheidseconomie	€ 20.000 (€ 30/bedrijf)	€ 5.000 (€ 30/bedrijf)	0
Groep 4: Geen binding	0	0	0

* Bij benadering kan worden gedifferentieerd naar bedrijf.

bedrijven zonder binding. Hierdoor zijn de uitgaven per bedrijf lager geworden. Er is gekozen om in dit voorbeeld de bijdragen voor categorie 3 laag te houden. In de praktijk is een verdeling van bijdragen het resultaat van onderling overleg en de mate van belang bij de gastvrijheidseconomie. Punt van aandacht zijn bedrijven die in meerdere categorieën tegelijkertijd vallen zoals de ondernemers die dagrecreatie combineren met verblijfsrecreatie.

Literatuur

VNG (2009) Modelverordening BI-zone, bijlage bij Modelverordening BI-zone brief aan de leden van 9 juni 2009

VNG (2009) Toelichting op de Modelverordening BI-zone, bijlage bij Modelverordening BI-zone brief aan de leden van 9 juni 2009

Experimentenwet BI-zones (2009) Wet van 19 maart 2009, houdende tijdelijke regels voor experimenten met een gebiedsgerichte bestemmingsheffing ten behoeve van aanvullende activiteiten van samenwerkende ondernemers mede in het publiek belang

Tweede Kamer der Staten Generaal (2008) Tijdelijke regels voor experimenten met een gebiedsgerichte bestemmingsheffing ten behoeve van aanvullende activiteiten van samenwerkende ondernemers mede in het publiek belang (Experimentenwet BGV-zones), Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 31 430, nr. 3

Bijlage

Tourismus Interessentenbeiträge Oostenrijk

In Oostenrijk heeft ieder Bundesland (provincie) een bij wet verplichte belanghebbende bijdrage ten gunste van toerisme ingesteld. Deze is verschuldigd door alle ondernemers die een economisch belang hebben bij het toerisme, en wordt berekend op basis van de (tweejaarlijkse) jaaromzet van deze ondernemers. Uitsluitend het door de ondernemer behaalde voordeel uit toerisme wordt belast. Dit systeem functioneert al vanaf 1990.

Het tarief van de belasting varieert naargelang van het voordeel dat het toerisme de belastingplichtige ondernemer oplevert, gemeten aan de hand van de sector/branche waartoe hij behoort. Er worden in de meeste Bundesländer zeven bijdragegroepen onderscheiden waarbij in 'Beitragsgruppe 1' die ondernemers vallen die het meest van toerisme afhankelijk zijn en er het meeste profijt van ondervinden. Daarnaast is de belasting afhankelijk van de locatie van het bedrijf. Hiervoor worden vier locatieklassen (Ortklassen) onderscheiden. Per provincie worden de gemeentes in locatieklassen ingedeeld op basis van de intensiteit van het toerisme. Hoe toeristischer de gemeente, hoe hoger de tariefpercentages per bijdragegroep.

Ieder Bundesland bepaalt zelf het aantal verschillende Ortklassen en Beitragsgruppen, en welke bedrijven in welke Beitragsgruppen worden ondergebracht. De invulling van de 'Interessentenbeiträge' verschilt daarmee tussen de Bundesländer. Tabel 2 geeft voorbeelden van bedrijven die in de verschil-

Tabel 2 Voorbeelden van bedrijven en hun bijdrage per Beitragsgruppe.

Groep	Voorbeelden van bedrijven	Percentage
1	Verblijfsrecreatie, verhuur wintersportuitrusting, plezierrondvaart op meer, souvenirverkoop, casino's	0,50%
2	Restaurants en cafés, vakantiewoningverhuur, fitnesscentra, zwembaden	0,35%
3	Banken, sporthallen, motorvoertuigenverhuur, taxibedrijven, drankautomatenexploitatie	0,20%
4	Kappers, bakkers, slaggers, reclame en jaarbeurzen, verzekeringsagenten	0,15%
5	Fotografen, elektriciens en elektronicazaken, benzinepomphouders, bouwwezen, autogarages	0,10%
6	Meubelmakerijen, metaalproductie, autohandels, fotomodellenbureaus	0,05%
7	Muziekinstrumentenmakers, dansscholen, schoolboekenhandels, vleesverwerkers, internetverkoop, kerstboomhandels	0,00%

Bron: Beitragsgruppen voor Ortklasse A in Bundesländer Steiermark en Oberösterreich.

lende Beitragsgruppen zijn ingedeeld. Let op dat de indeling van beroepsgroepen in Beitragsgruppen afhankelijk is van de Ortklasse van een gebied waarin de ondernemer zich bevindt. Ter illustratie: een bioscoop valt in Ortklasse A in Beitragsgruppe 3, in Ortklasse B in Beitragsgruppe 4, in Ortklasse C in Beitragsgruppe 5 en in Ortklasse D in Beitragsgruppe 7.

De 'Interessentenbeitrag' is een geoormerkte belastingbijdrage. De opbrengst wordt door ondernemers afgedragen aan gemeenten. Gemeenten mogen deze inkomsten wettelijk alleen benutten voor het onderhouden en versterken van de toeristische infrastructuur en promotie. Gemeenten dragen een gedeelte (circa 5%) van de geïnde bijdragen af aan regionale toerismebureaus en het Bundesland, voor activiteiten gericht op regionale toerismepromotie.



Colofon

Auteurs

Arianne de Blaeij, Nico Polman, Marien Borgstein

Met medewerking van

Elmar Theune (EL&I), Hans Schiphorst (Gemeente Steenwijkerland), Paul van der Wielen en Ronald de Graaff (beiden LEI Wageningen UR)

Fotografie

Arie Kievit/Hollandse Hoogte, Shutterstock, Amber Beckers/Hollandse Hoogte, de Nationale Beeldbank/Fred Ottens, T.Fitskie, de Nationale Beeldbank/de fotoberg

Vormgeving

Wageningen UR, Communication Services

Drukwerk

MediaCenter Rotterdam

Dit onderzoek is uitgevoerd binnen het kader van het EL&I-programma Beleidsondersteunend Onderzoek; Project BO-11-012-009, 'BIZ-recreatiesector'; Thema: Economie en groen; Cluster: Natuur en regio.

LEI-publicatie 12-071

© augustus 2012, LEI Wageningen UR



LEI Wageningen UR ontwikkelt voor overheden en bedrijfsleven economische kennis op het gebied van voedsel, landbouw en groene ruimte. Met onafhankelijk onderzoek biedt het zijn afnemers houvast voor maatschappelijk en strategisch verantwoorde beleidskeuzes. LEI Wageningen UR vormt samen met het Departement Maatschappijwetenschappen van Wageningen University en het Wageningen UR, Centre for Development Innovation de Social Sciences Group.

www.lei.wur.nl

[Meer informatie](#)

Arianne de Blaeij, arianne.deblaeij@wur.nl
